

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štjake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Peterburg 24. avgusta. Iz Gornjega Studena se 23. t. m. oficijalno poroča: Po tem, ko so Rusi deset naskokov (ali šturmov) turških odbili v Šipki soteski, naredili so Turki 21. t. m. dve daleč noseči bateriji, prodirali so po izkopanih rovih naprej in so iz pušk streljali do večera 22. avgusta.

Pri Karakičiji so Turki tudi prijeli, a izid je še neznan.

Dalje so prijeli Turki z veliko močjo pri Ajaslarji 22. t. m., porinili Ruse nazaj, a ti so svoje pozicije nazaj dobili. Ponavljan turšk napad na Ajaslar je bil od Rusov 23. t. m. sijajno odbit.

Dne 23. avgusta zjutraj so Turki zopet Šipko-sotesko prijeli. Boj je trajal strašno hudo do polu dne. Več obupnih turških napadov je bilo odbitih. Izgube Rusov so velike.

Bukarešt 23. avgusta. („N. Fr. Pr.“) Velika bitva se vojuje onstran Balkana v Šipki. Z vsem stoji 80.000 Rusov proti 90.000 Turkom. Bitva je krvava in se bojuje pri strašnej vročini.

Atene 23. avgusta. Na otoku Kreti je vstaja začela se. Turške družine beže v trdnjavo, kristijanje pa v goré. V Barypetronu pri Canei, in v Buhalichori pri Retimnu so bili že boji.

London 23. avgusta. „Standard“ poroča, da so Turki 22. t. m. prijeli Trnovo, drug dan pa ta svoj napad ponavljali. Ob istem času je knez Mirski napad Osmana paše pri Selvi odbil.

Vojska.

Turki se divje boré in hlabro, to se jim mora tudi od sovratnikov priznati. Kakor denasnji telegram kaže, napali so Turki, ko so bili že desetkrat v soteski Šipki krvavo in strašnimi izgubami odbiti, Ruse še ednajstič 22. in potem 23. avg. še večkrat očajano, obupno napali. Ali Rusi so jih tudi junaško pobili in nazaj vrgli. Tudi pri teh bojih na Šipko je moralo pasti strahovito mnogo ljudi. Rusi sami priznajo za sebe, da je njih izguba velika. Koliko vsa večja mora biti turška, ker Turki so z nižave v navzgorje napadali na šance. Da niso nič opravili, kljub temu, da so vse svoje moči zastavili, bode imelo velikansk uspeh, ki še bode valjda kmalu pokazoval.

Sulejman paša, ki je tu pri Šipki gnil svoje Turke zaporedom več dni v smrt, je isti, ki je tudi devet dni marširal skozi tri ure dolgo črnogorsko dolino in tam dal pobiti si 10.000 mož. Videti je, da temu vojskovodju nij človeško življenje nič. Če jih pade nekaj tisoč menj ali več, to je Sulejmanu vse eno. Če bode pa Turkom dolgo?

Dunajska Turkinja „N. Fr. Pr.“ je imenovala napad na Šipko „heroischer Wahnsinn“, junaška znorelost, predno je gotovo vedela, da ga je Sulejman res naredil. Kaj bode rekla zdaj?

Tudi na drugih krajih so bili Turki nazaj vrženi. Z njihovo ofenzivo bode torej, upamo, kmalu pri kraji in potem se utegnejo stvari močno in naglo pospešiti.

Vsakako je dobro znanje tudi to, da zdaj že nekaj časa Carigrad molči, ali če govori, ne ve nič gotovega povedati, temuč se na kako govorico zanaša.

O ruskeji vojski pišejo angleški dopisniki, da računa generalni štab na 180.000 mož pomočne vojske, ki je že prišla ali še pride v Bulgarijo. — Zadnji dežji zdravju ruskih vojakov niso škodili. — Potje po Bulgariji so kmalu zopet dobri, ker se iz blata dela hitro prah.

Iz Belgrada se piše: Uže več dnij so pri knezu shodi in posveti, katerih se udeležujejo minister Ristić, vojni minister in več tu bivajočih ruskih veljakov. Mej tem se je ukaz razdal okrajnim načelnikom, naj vse pripravijo za mobilizacijo milice.

O Abhazih piše nekdo M. A. Lerei iz Kutaisa „N. Fr. Pr.“: Boj mej upornimi Abhazi in Rusi je strašno krvav postal in spominja na boje prvih naseljencev v Ameriki z Indijanci. Kakor je tam šlo „skalp za skalp“, tako je tu geslo: „glavo za glavo“. Ruske vojske tam imajo strašno težko in nevarno stanje, kajti Abhazi se zašancajo navadno visoko v košatih drevesih in postreljajo tu z viška s svojimi dobrimi puškami, katere so jim Turki prinesli v deželo, dosti ruskih vojakov prej, predno ti vedo, od kod in kdo strelja, od kod kugle leté. Vlada je temu narodu preveč zaupala in mu preveč svobode dala, pa ga premalo omikavala, zato so postali v pravem pomenu besede smrtni sovražniki Rusom. En del Abhazov je mohamedanske vere, večji del pa žive čisto brez vsake vere, ne poznajo ne talmuda, ne korana, ne sv. pisma, temuč le vedno vojskujejo se, kjer morejo.

Poljaki in njih adresa.

Naenkrat imajo vse novine Poljake in poljsko vprašanje v pretresovanji. In čas je pač tak, da more na nagloma vsako posa-

Listek.

Popotna pisma.

V.

V Novem mestu.

Pozdravljeno bodi, ti slavno središče dolenske strani, ti staro Novo mesto! „Kje so časi, kje so dnevi,“ ko smo leto za letom romali k tebi od juga preko Krke, in od severa čez pogorje, čegar ime, akoravno tako pošteno in tako etimologično in naravno opravičeno, vendar nema pravice biti „hoffähig“, in je tudi ne bode dobilo, kakor nekdanji leblajtar Hočevnar ne, katerega si ti volilo, — ti nehvaležni Jeruzalem dolenski! Priromali smo k tebi jeseni, redno vsako leto, ter zasedli klopi pred katedrom, s katerega so ulivali še tedaj frančiškanski patri, „kutarji“, kakor smo jih poredneži imenovali, védo in učenost v trde naše glave. Učili smo se, v

cerkev smo hodili, še več pa smo — ljubili. Oh, ravno tu v drevoredu, mimo katerega me vleče moj prašni vozniček s prašnim konjem, ravno tu je pognala prva ljubezen svoj cvet v mojem srci, in vrh tega cveta se je svetil okrogli, rudeči in malo debeli obraz davkarjeve Mánice, ki je bila moj uzor, moje solnce, moje življenje, moja duša, moja vednost, moje vse, in zaradi katere sem pozabil naloge izdelovati, zamudil toliko šolskih ur in pisal celo „penitencije“. In sedaj me vleče prašna klusa kmetova tu mimo, ljudje me srečujejo, nihče me ne pozna, in še kostanji, ki so čuli nekdaj vse moje izdihljaje po poti od „kapitel-skega marofa“ do tukaj, še ti kostanji mi ne migajo in me ne pozdravljajo, nego leno povešajo svoje veje in peresa; pa ga tudi nij vetriča v teh pasjih dnevih, da bi jih majal. — In glej, tu stopa stara Barba, ki mi je postiljala posteljo in otepavala hlače in tam gre nekdanji in menda še sedanji pismonoša,

ki v prostih urah vedno rake lovi — Bog pomagaj, nihče me ne pozna. In nje, davkarjeve Manice, tudi nij tukaj — oh več je nij tukaj. Pisala je, ko sem se ločil, da me ne bode pozabila — pa pet mesecev pozneje je vzela pa davkarskega adjunkta in sedaj ima uže otroke. Potolažila se je zaradi mene, kakor jaz zaradi nje. Oh, spomin!

Za mano, vse za mano, kar je bilo!
Vesetje, bolečine, strah in nade —
Izginilo je vse, mi — zatonilo,
Enako solncu, ki za gore pade;
Preteklost krije zastor mi teman
Življenje novo zdaj se mi začinja —

tako sem citiral poluglasno in melanholično, ter zlezal počasi z voza, ki se je bil ustavil na sredi trga novomeškega; in krenil sem mimo lepih oči novomeških gospic, ki so stopale in korakale po „promenadi“, proti nemškutarskeji kazini.

Povsodi, koder koli sem hodil, izpremljevala me je sreča taka, da sem vsakoga, ko-

mežno vprašanje slovanskega hitro na videdelo priti zdaj, ko se krvavo rešuje največji del slovanskega vprašanja, orientalnno. Zato se je naenkrat začelo govoriti o poljskem vprašanji.

Povod ali vnanji vzrok k temu je dal gališki deželni zbor, ki je od 8. t. m. zbran. Odsek njegov je sklenil adresso na cesarja narediti in osnova te adrese je bila pred dvema dnevi obelodanjena.

V tej osnovi adrese se Poljaki zahvaljujejo cesarju, da jim je dal vse pogoje narodnega razvijanja, gojenja materinega jezika v sodiščih in učiliščih, z ustanovitvijo univerze itd. Poljaki naglašajo, da le oni, ki so pod Avstrijo izmed delov poljske narodnosti uživajo svobodo; dalje zahtevajo razširjenje avtonomije, obžalujejo, da se je v njihovem zboru z direktnimi volitvami nekoliko vzelo, ali nečejo v podrobnosti zahajati zaradi važnih vnanjih dogodkov, katerih se pa Poljaki ne boje, a upajo, da bode avstrijski prestol, pod katerim se poljska narodnost razvija, v tehtanji dogodkov prevago dal, katere dogodke je le potem mogoče v ravnotežje trajnega miru nazaj pripraviti, če se pravičnost za vse narodne individualitete enako razdeli. Poljski narod se postavlja na stran svobode, na stran zapada proti groznemu (sic!) navalu vzhoda in „Poljaki, da si že 100 let oropani svoje politične eksistence, niso nič izgubili od svoje životne moči, zdaj njih neupogumni duh še danes na tistej strani stoji, s katero so s stoletno zgodovino in brezkončnimi žrtvami zvezani.“ Potem še zagotavljajo Poljaki, da so na vsako žrtvo pripravljeni.

Novejša poročila pa celo poročajo iz Lvova, da so v klubu že sklenili to osnovo adrese še poostri. Na konci namreč, kjer govori zdaj še nekoliko mej vrstami bojzljivo za ustanovljenje Poljske, hočejo „slahčiči“ poljski na gališkem zboru pristaviti pasus, ki bode naravnost svaril pred zvezo z Rusijo in priporočal zopetno vzpostavitev Poljske. Če se bode to res zgodilo, potem je v klubu zmaga tista stranka, katera je že ondan meeting delala, katero sčuejo Magjari in rabijo vsi revolucionarji, stranka Krapulinskih in Vašlaskih, ki imajo dosti dolgov, pa malo veljave, ki so oficirji brez vojakov, vodje brez naroda.

Precej, ko se je rusko-turška vojska začela, prizadevali so si sicer vsi neprijatelji Slovanstva Poljake v kako zaroto in akcijo zaplesti proti Rusom, hoteli so rabiti jih za

orodje. Vladen nemško-prusk list zadnje dneve poroča, da je zlasti Mithad-paša, ko je v Carigradu na krmilu bil, močno trudil se celo našo Avstrijo pridobiti za „poljske“ namene, a brez uspeha. V Carigradu so potem osnovali poljsko legijo, ki je pa žalosten konec vzela že pred porodom. V Galiciji so se nekateri brezposledniki v poskušaje zarot spuščali, a nič dosegli, nazadnje pa zaprti bili. Celo poljski pametnejši listi, kakor „Czas“, so svarili svoje rojake pred vsacim prenačlenjenjem. Poljski poslanci v državnem zboru so v orientalnnej debati modro molčali. In tudi, ko se je adresa začela v gališkem zboru snovati, bilo je videti, da previdni in izpametovani poljski elementi prevladujejo nad onimi, ki s slepo jezo rohne proti rojenim bratom Rusom, pomagaje le sovražnikom Slovanstva.

Če so tedaj v poljskeji adresnej osnovi prišli mej vrstami ti pojavi nekoliko in bojzljivo na beli dan, in če se obistini, da se bodo še bolj naglasili, — nič hudega ne bode. Poljska je mrtva po lastnej krivdi, in peščica plemenitašev brez naroda za soboj (kajti v ruskeji Poljski je kmeta še le ruska vlada osvobodila, v Galiciji pa je popolnem nezaveden ali pa odločno proti sebičnim plemenitašem) — ta peščica slahčičev ne bode opravičila nič. K večjemu pojde na najvišji ukaz cel gališki zbor domov, ker Nemčija in Rusija in Avstrija ne more pustiti te poljske agitacije.

Poljaki morajo izpoznati, da prvič v Slovanstvu, drugič pa v Avstriji imajo bodočnost. Svoje „slahčičke“ velike Poljske, kjer je 30.000 le popačenih plemenitašev človeške pravice uživalo, drug poljski narod je bil jim za delavno živino, ne bodo nikdar več dosegli, ker je bila tako korumpirana, da je bila pogina vredna.

Če Poljaki trde, da so kot neodvisna država v starem svojem smislu, ko so vladali nad velikim delom mnogo pridnejih in reelnejih Rusov, še življenja zmožni, še krepki, ne veruje jim tega noben resen in in pošten človek v Evropi.

Glas vpijočega v prognanstvu.

Omenili smo že nedavno na kratko, da je stari, v prognanstvu živeči madjarski revolucionar Lajoš Košut poslal svojim rojakom pismo, v katerem priporoča zvezo Avstro-Ogerske s Turčijo. Lovori njegovega pajdaša Klapke so ga vzbudili iz spanja. Toda njegovemu pismu se povsodi le rogaajo, in ako Magjari sami ne

pravijo, da je smešno, je temu vzrok le pije-teta do moža in pa njih ljuto sovrašstvo do Rusov.

Ker pa drugi listi že ene'dni sem pišejo o tem zadnjem Košutovem proglasu, hočemo tudi mi navesti iz njega nekaj bolj važnih stavkov.

Košut pravi, da se po vsem Ogerskem razlega krik: „Vstani, Ogerska! kdo bode stražil tvojo zemljo, ako ne ti sama!“ K temu dostavlja, da ta klic ne prihaja samo iz grl Magjarov, nego vsi „zvesti sinovi ogerske domovine ga ponavljajo brez prenehanja.“

Videti je torej, da Košut hoče tudi Srbe, Hrvate in Rumune, ki živé pod krono sv. Štefana, prištevati k turkoljubom; tudi te smatra zdaj, ko se mu ravno dobro zdi, „za zveste sinove ogerske domovine“.

Pa mož se jako moti. Vidi se mu, da mu je dolgoletna odsočnost od domovine uže hudo uplivala na spomin. Ko bi on slišal klicanje Slovanov, ki imajo nesrečo, živeti pod gospodstvom Arpadovih azijskih potomcev, presvedočil bi se prav lahko, da klicanje teh narodov nij v nobenem soglasji s kričanjem onih njegovih rojakov, ki staremu sovražniku naše avstro-ogerske države v strastnih telegramih in ljuto razsajajočih taborih želé zmage, na kvar tlačenim Slovanom, na kvar splošnej omiki, po katereji težiti je pač prva naloga vsacega človeka.

Košut pogublja dalje Andrassyjevo politiko, češ, da Rusom preveč prija. On misli — in tukaj se mož gotovo ne moti — da bode Rusija po zmagovito končaneji borbi s polumesečem imela pri svojih slavjanskih soplemenikih še večje simpatije, nego-li zdaj, in da bode potlej tudi za Magjare začel postajati drug čas. To zadnje pa boče stari prognanec zavarovati in zapreti.

On bi rad, da bi se ruska moč uničila, potem „bodo slovanska plemena uvidela, da jim je bila Rusija lažnjiv malik, in obrnili se bodo Slovani tja, kjer vlada prava svoboda,“ to je, k turkoljubom. Potem pa še dostavlja: „Mi, Magjari, jim pojdemo prijazno nasproti in z največjim sočutjem; spremljevali jih bodemo na potu svobode (?) in jih podpirali, kakor smo jih dozdej (!) tudi v bodoče, kolikor zavisi od nas.“

Te besede so pač dražljivo-ironične. Kdaj pa so Magjari Slovane podpirali? Ali je res ta stari revolucionar znorel, ali ga je spomin popolnem zapustil? Ali nič ne sliši, kako vlada na Ogerskem ravna sè Slovaki,

gar sem hotel poiskati, ali po katerem je le moje srce za trenotek hrepenelo, našel takoj po prvih stopinjah. In tako se mi je tudi tu zgodilo! Ne bodem trdil, da sem posebno hrepenel videti nekdanjega znanca „slovečega“ doktorja Böhma, pa prvi, ki mi je priporokal nasproti, bil je on, ta ljuba kočevska duša, Böhmsam. Pa tudi ta me nij spoznal. Obšel me pa nij nikakor oni melanholični čut, kakor malo trenotkov prej, ko sem ugledal kostanjev drevored novomeški, ki me nij hotel nikakor pozdravljati, akoravno pa je nek „konneks“ mej kostanjevim lesom in životom doktorja Böhma — ker prvega niti tesarji niti mizarji ne obračajo mnogo, drugega pa tudi drugi ljudje ne, vendar melanholičen nijsem mogel postati v novič, — nego veselje me je navdalo. Vesel sem bil, da sem bil zdrav! Pri vsakem doktorju medicine človeka pač ne obišče takov čut, kadar ga nam-

reč ugleda, tega Karonovega pomagača. Pa pri doktorju Böhmu se mi je to že večkrat zgodilo. In čeravno me je stari prijatelj Mefisto že parkrat učil:

Der Geist der Medizin ist leicht zu fassen;
Ihr durchstudirt die gross' und kleine Welt,
Um es am Ende geh'n zu lassen,
Wie 's Gott gefällt,

bi vendar jaz teh verzov doktorju Böhmu ne rekel dvakrat v obraz, ker mož bi bil močno razžaljen; on ve, da je „der Geist der Medizin“ jako neukreten, kadar ga je treba ubijati v glavo; saj on bi bil pač še sedaj kakov vojaški zdravnik z dvema ali tremi zvezdami na ovratniku, ko bi bil „der Geist der Medizin so leicht zu fassen“. Pa njemu nij bil posebno lehak, in zato je sedaj v Novem mestu okrajni zdravnik. In tudi drugi del onih Goethejevih besed ne velja njemu, ker on niti nij preštudiral „die gross' und kleine Welt“,

in za to tudi rajši za sorodnega brata Hočevarja agitira, nego bi prepustil svetu sukati in gibati se, „wie 's Gott gefällt“.

Srečala sva se, pa niti poznala, niti pozdravila s tem kočevarskim doktorjem, ker za njim se je v uhodnih vratih nemškutarske kazine prikazal majhen, pa životen in po stopinji, katero zavzima v javnem življenji, oblasten možič — Lovšev Cene, kakor so ga nekada v Ljubljani imenovali, ko je še hodil „cipe“ lovit na krakovske travnike. Ta mož prevzel je sedaj vso mojo pozornost, ker on je v Novem mestu dandenes prva osoba. Narodn je bil nekda, in v rodu je z narodno rodovino; pa dandenes, ko ne hodi več „cip“ lovit, dandenes je hud nemškutar.

„Cene, riro nategni!“ so klicali včasi za njim, in takrat je bil mož še jako prijeten in se nij bal, ako ga je kdo izmej višjih z ostrim očesom pogledal. „Riro“ pa je rad nategnil in

katerim je ugrabila edini literarni zavod „Matteo“ in si ukoristila njeno premoženje? Ali ne zna, kaj še uže leto dni godi z ubogim dr. Miletičem in drugimi? Ali je morebiti res tako malo grozodejstev, da mu niti eno ne pride na misel! Ta nesramnost je res prav — magjarsko-turška!

Tudi za bolezen, ki se zove „panslavizem“, je izumil Košut dober lek. On hoče, naj se Avstro-Ogorska res zjedini s Turčijo proti Rusiji in naj tej reče: „Ti vidiš, da hoče Turčija pravico dati svojim narodom. Ako nadaljuje vojsko, hočeš s tem le pokazati svojo moč. Jaz pa ti tega zaradi svojih živitnih interesov ne morem pripuščati. Zato: nehaj prolivati kri.“

In jako biblično pristavlja Košut: „In kri se bode nehala prolivati!“ Nehoté spominjajo te s tako gotovostjo izgovorjene besede na one: „Bodi luč“ itd. Le težko, da bi Košutova beseda imela tak gotovó vspeh, kakor one biblične.

Najmanje pa, česar Košut želi, je to, da se na Dunav in Sibirij postavi vojni oidelek, da plane, kadar bi se Magjarom in drugim turkoljubom dobro zdelo, v Turčijo.

Tega pa mož ne pomisli, da bi tak sklep lahko v notranjem Avstro-Ogerske prouzročil nemir, pred katerim nas Bog obvaruj!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. avgusta.

Iz *gališkega* zbora se poroča privatno, da je celo še mogoče, da se cela adresna debata in adresa opusti, ker se ne morejo zjediniti o končnej redakciji osnove in ker je protiven pritisk velik.

Hrvatski ban Mažuranić je poklican v Pešto, kamor je odpotoval.

V *Pešti* je bil denes ministerski posvêt, katerega so se imeli udeležiti vsi ministri. Najbrž se je razgovarjalo o tem, kako bi se nagodbene obravnave zopet začele zdaj, ko se avstrijski državni zbor zopet snide.

Vnanje države.

Proti *Mac-Mahonu* je množica v Cherbourgu s tem demonstrirala, da mu je neprestano vpila „živela republika! živio Thiers!“ Predsednik je bil baje zelen od jeze.

Nemška berlinska Bismarkova „National-Zeitung“ prinaša članek, ki se na konci glasi: „Rusija ima še veliko več dela pred soboj, kakor je bilo pred malo tedni misliti. Ali le naj tako mirno dalje dela, kakor jo bosta Nemčija in pač tudi Avstrija gledali in ne motili.“ Slaba tolažba za Magjare.

Knez *Bismark* je s svojo družino prišel v Gastein.

vesel je bil, ako se je ujelo mnogo cip. „Riro nategni, Cene!“ pa mu tudi dandenes od zgoraj velevajo, in on jo ravno tako rad nateguje, in samo s tem razločkom, da po „riro“ ne plešejo več cipe, nego vsi njegovi podložni do zadnjega avskultanta in pisarja. „O Cene, Lovšev Cene!“ tako sem vzdihnil, ko sem se prirnil mimo njega skozi vrata v gostilniško sobano, „oh Cene, quantum mutatus ab illo!“

Pa glej, komaj sem izustil to Virgilijevo besedo, zapazil sem v kotu za dolgo mizo malega možička s cilindrom, na glavi po strani postavljenim, sedečega pred četrt litrom vina, o katerem četrt litru bi bilo le samo to interesantno poizvedeti, katero redovno številko zasluži v vrsti svojih prednikov tistega dne. Temu možu pak ne velja oni Virgilijev verz: ker kakor kaže ogled, se ta mož nij prav nič izpremenil. Majhen je in debel, cilindar nosi po strani, in pred četrtinko litra sedi, kakor

Tudi *Kitajci* imajo vojsko in sicer s Kašgarci. V zadnji bitki so bili tepeni in so morali vmakniti se. Kašgarci so z Rusi bolj prijatelji, nego Kitajci.

Dopisi.

Iz savinske doline 22. avg. [Izviren dopis.] Neveselo novico nam je donesel zadnji „Slovenski Gospodar“ od 16. avgusta, iz sosednega slovenograškega okraja. Tam so namreč uže dve stranki, ali bolje dva kandidata, dva župnika domačega tabora, oglašata za prednost pri prihodnjih volitvah. Gospod dr. Šuc, slovenograški in gospod dr. Lipold, šališki župnik, stojita si kot kandidata „in spe“ na čelu vsak svoje stranke nasproti. Kar je pri tem najmenj veselo je to, da bi utegnili nastati razprtija iz zgolj osebnih uzrokov. Če boš ti, hočem tudi jaz biti, pa naj ne bo nihče od naju, kar se bo gotovo najpoprej zgodilo, ker se navadno tretji veseli, če se dva prepirata. In kdo utegne tretji biti? Nemškutar Šmid.

Nas sosedne Savinčane je vst o tej čisto neopravičenej razprtiji vznemirila. Ne moremo si namreč nikakor misliti, kako bi mogel kak olikan narodnjak pri sedanjih razmerah, ko smo uže Slovenci toliko izkušeni doživeli, iz osobne koristi v škodo svete narodne stvari delovati. Upajmo, da se bodo te razprtije kmalu poravnale, da bodo slovenograški in šoštanski volilci združeni pripravnega kandidata postavili in ga tudi enoglasno volili.

Mi savinski Slovenci smo za našo prihodnjo volitev v obče sami še prav malo storili. Ljudstvo je sicer po večem uže zdavno pripravljeno, ali težko je tudi nam najti moža kandidata, kateremu bi ljudstvo popolnem zapalo, ki bi bil izvrsten govornik in sedanjim razmeram popolnem kos. Ker imamo mi štajerski Slovenci uže itak čisto premalo poslancev v deželnem zboru, gledati moramo vsaj na to, da bodo ti možje korenjaki, ki bodo slovenski narod v nemškem Gradcu pri vsakej priliki zdatno zastopali.

Mi sicer poznamo moža, ki si je v kratkem času, kar v naši dolini prebiva simpatije vseh, kateri ga poznajo, pridobil. On je po vsem zmožen narodnjak in še po vrhu domačin. Bil bi, kakor nalašč, vstvarjen za našega poslanca, samo, če bi hotel ta posel prevzeti.

Tudi za mesta in trge hočemo letos bolj krepkeje na noge stopiti, kakor kedaj poprej. Da bi se le skoraj vstanovil centralni volilni ko-

mite s svojimi podružnicami; da bi začeli krepko delovati, zmaga mora biti povsod naša slovenska.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni občinski zbor) ima jutri 27. avgusta ob 5. uri po popoldne sejo. Na dnevnem redu je več šolskih zadev, poročila pravne in stavbene sekcije.

— (Šest Metelkovih štipendij) po 42 gld. je izpraznjenih za Kranjske učitelje, ki se zamorejo izpričati o lepem vedenji, marljivem službovanji in iskrenem gojenju slovenščine in učenji sadjereje. Prošnje naj se izroče po krajnem šolskem svetu do 24. septembra c. k. deželnemu šolskemu svetu.

— (Iz seje deželnega odbora kranjskega.) Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov je deželni odbor v zadnji seji pritrdil, da se v učiteljskih službah definitivno potrdijo učitelji: Mat. Petrič v Strugah, France Koler v Štalcarjih in France Peruci na Vačah, in da se ljudska šola v Starem Logu provizorno razširi na 2. razreda, za 2. šolski razred pa začasno učiteljica v službo vzame. — Za uravnavo reke Save pri Dolu je deželni odbor odločil 5000 gold. subvencije iz deželnega zaklada dodati oni večji svoti, ki je odločena iz državne blagajnice temu delu.

— (Poskušana tatvina.) Poroča se nam od tukaj: Nek tat je te dni poskušal vlomiti v davkarski urad; zastavil je na več krajih dleto za vrata, pa se mu menda nij dalo odriniti jih.

— (Tatvina.) Piše se nam od tod 25. t. m.: Včeraj popoldne je v gospodski ulici vlomil nek tat v stanovanje črevljarja Volte, poiskal ključ od omare in si izposodil 75 gld. Čudno je, da je drug denar pustil in tudi žepno uro, ki je bila na omari. Morda pa o priložnosti onih 75 gld. tudi nazaj prinese.

— († Jožef Zudermann,) hranilnični knjigovodja v pokoji. je 19. t. m. v Gornjem Bitnu fare Šmartenske umrl, ter je bil 20. t. m. v Šmartnem pokopan.

— (V Loki) je letos blizu sto tujcev, ki so prišli na poletenske počitnice.

— (Mariborska gimnazija) je v pretečenem šolskem letu imela 243 učencev, 124 Slovencev in 118 Nemcev, profesorjev pa 17, med katerimi so prof. Majcinger, Valenčak, dr. Purgaj in dr. Pajek slovenščino učili.

— (Strela.) Iz Bizavika pri Ljubljani se nam poroča, da je predvčeranjem zjutraj

je sedel nekedaj, odkar so vpeljali novo mero, mej tem, ko je poprej posedal pred masličkom dobre kaplice, dokler so jo še v masličkih točili. In tudi ta mož je za časa zadnjih novomeških volitev pridobil si slavno ime, ker je njegov predstojnik, o katerem sem ravno prej govoril, zapovedal iskati ga mej volitvijo, da tudi on odda svoj veljavni glas. In tudi tedaj bi se bilo lahko reklo s Heinejem, malo preobrnjeno:

„Sucht ihn nicht beim Kreisgericht;
Sucht ihn: beim Glas Tokayer!“

červavno je bil ta „Tokayer“ pohlevni dolenjski čvček, kisel za vraga.

In tudi ta mali možiček me nij izpoznal. Zato pak sem sedel na drugo stran, in opazovaje od daleč njega in njegovo filistersko družbo, ki se je zbirala okolo miz, imel sem prilike dovelj spoznavati cvet inteligencije novo-

meške, ki je rodila poslanca, nekdanjega darca Hočevarja.

Pozneje pak sem stopal po mestu, po krajih, ki so mi bili znani iz starih študentskih časov. Obiskal sem jih vse, in pri vsakej stopinji srečal starega znanca, korakajočega mimo, ne da bi pokazal, da me še pozna. In ko sem ugledal Krko, tekočo počasi pod mostom mimo Kandije, postalo mi je vendar malo tesno pri srcu. Tako se spreminjamo mi, in za nekaj let spremenili se bodo tudi oni, ki so sedaj tukaj. In tudi vsem tem gospodom, ki sedaj po mestu nosijo veliki zvonec nemškutarije, bode se isti nekega dne ubil in tužnega srca bo pustil naš Cene svojo „riro“, naš doktor svoje agitiranje in naš mali možiček svoj „literček“ — ter dejali bodo vsi:

„Ils sont passés, ces jours de fête.“

X. Z.

strela udarila v nek kozolec, da je zgorel. Bizavičani priporočajo ljubljanskemu „Tagblattu“, naj še strela denuncira in hudobno zatoži, kakor je naše fante na stroške čitalnice.

— (Požar.) Iz Slovenske Bistrice se nam poroča, da je 17. t. m. treščilo v Š. Pircerjevo hišo v Vrhovljah. Ker so ljudje naglo na pomoč prihiteli, nij ogenj veliko škode naredil. Poškodovanec je bil zavarovan pri banki „Slaviji“.

— (Zlomiseljnost.) Iz Bizavika se nam piše: Ljubljanski bedasti list pristavil je bil v eni svojih poslednjih številk poročilo o požaru v Bizaviku opombo, da se je tam nameraval tabor ali ljudski shod, vsled česar so domači fantje streljali in na ta način ogenj zatrosili. Odbor bizaviške čitalnice nas prosi, da konstatiramo, da so odborniki ta dan bili s čitalnično zastavo v Ložu, da se tedaj pod zaščito čitalnično nij mogel snovati shod, kakor žurnalistični nemškutarski butelj denuncirati hoče. Sicer pa list, čegar urednik z neumnostjo družu zlobnost, nij vreden, da bi se mu na njegova pobalinska zabavljanja resno in več odgovarjalo.

— (Pogorel) je Janez Ledinek v Hudem kotu, škode je 5000 gold. Posestnik je bil zavarovan. Pri sv. Petru pod Mariborom se je na Malečniku vnela Fr. Golobova viničarija, ki je pogorela z živino in pohištvo viničarjevim vred.

— (Tolovaji napali) so v Tezni pod Mariborom hlapca Blažičevega iz Ptuja in mu raz voz vzeli 2 sodiča pive in 8 gld.

Razne vesti.

* (Kolera!) Iz Aleksandrije se telegrafira 23. avgusta: Na francoske vojne ladiji „Correge“ je mej potom iz Saigone v Suez kolera začela se. 150 je zbolelih in uže 50 mrtvih.

* (Brez staršev.) Pred devetimi meseci so našli v Zagrebu pred Pruknerjevo gostilnico štiriletno dekletce, katerej je, kakor sama pravi, „Nančika“ ime. Kljub mnogemu poizvedovanju se dozda še nij posrečilo najti brezsrčnih staršev, ker otrok sam ne vé, od kod je in kako se piše.

* (Utonil) je 17letni sin mitničarja na savskem mostu v Zagrebu, Dragotin Vanič 21. t. m., ko se je blizu mostu kopal.

* (Nevihita) je bila te dni v Kufsteinu na Tirolskem tako huda, da je streho s kolodvora odtrgala, čez ulico daleč zagnala in na štiri laške zidarje poveznila. Trije so mrtvi ostali, eden pa hudo polomljen. Tudi raz druge hiše je trgalo strehe.

* (Draga pljanost.) V Istriji je šel nek živinski trgovec po noči iz krčme proti domu. Poprej pa je nekoliko pregloboko v kozarec pogledal in na polji zaspal. Pa pride po noči nekdo, ki je denarja potreboval in mu ukrade vseh 370 gld., dežnik in klobuk. — Drugi dan se je pa nesrečnemu kupcu moralo vendar nekoliko čudno zdeti, da je sinoči toliko zapil.

* (Rodovitnost.) V Medlingu pri Dunaji živi zakonsk par, ki zdaj pričakuje 25. otroka. Od poprejšnji otrok jih živih 17. Nekateri so uže oženjeni, in rodovitna mati ima 12 letnega vnuka, ki bode kmalu dobil strijca ali pa teto, ali pa oboje naenkrat. Mati je perica.

* (Previden tat.) V Budapešti je šel pred nekaterimi dnevi advokatski koncipijent K. na sprehod: zunaj mesta se pa tako napije, da po noči domov grede obleži na polji. Ko se probudi, vidi, da nema v žepu listnice z 2 gld. in dveh menjic svojega principala. Vse je šlo s tatom. Koncipijent si dva dni nij upal v pisarno. Tretji dan pa dobo po pošti pismo, v katerem se mu tat za ona

dva goldinarja zahvaljuje, menjice pa nazaj pošilja, češ, da jih „žalibog ne more rabiti.“

* (O strašnem požaru) mesta Hostava na Češkem se piše, da je naredil 350.000 gld. škode. Ako se pomisli, da šteje mestice 2000 prebivalcev, se lahko umeje, kolika je ta nesreča.

* (Samoumora žal) je bilo te dni v Pragu nekemu mlademu človeku. Požrl je glavice žvepljenih klinčkov, pa ko ga je začelo ščipati po trebuhu, tekkel je v bolnico in za božjo voljo prosil, naj mu še pomagajo, če se dá.

* (Iz turške vojske.) Nemška „Frankfurter Zeitung“ pripoveduje, kako se na Turškem vojak kaznujejo. Nedavno se je eden bataljon redifov nekaj pregrešil v Karabunarji. General Sulejman paša to zve, zapove bataljonu postaviti se v vrsto; zdaj pokliče vse častnike od prvega do zadnjega in založi vsakemu prav gorko klobuto. Potem pokličejo častniki vse svoje podčastnike in vdarijo vsakega enkrat s sabljo, potem zopet otidejo. Nazadnje pa zapovedo podčastniki vsakemu vojaku, da se vleže na tla, in vsak je dobil s krepelcem dvajset gorkih — po zadnji oplati.

* (Vročina na Laškem) vedno dalje traja, oblaki, ki so dežja obetali, so zopet zginili z obzora. Vročina je v Rimu večidel 37 stopinj R. v senci. Florenc ima 33, Benetke 28.9, Neapel 29.4, Bolonija 34.7, Turin 29.1, Genuva 30 stopinj.

* (Invalida.) ki je 63 let kroglo nosil v glavi, pokopali so te dni v Berlinu. Zove se Raabe. Leta 1813 je bil kot mlad vojak pri Licnu zadet od sovražne kroglice. Ta mu je obtičala v glavi. Vse zdravniške poskušnje, izvele mu takoj kroglo iz glave, so bile zastonj. S časom se je kroglica zmuznila nižje in se je obrastla z meseno mreno. Mož nij čutil nobenih bolečin, samo glave nij mogel po svoji volji obračati. Meseca avgusta lanskega leta mu je kroglica začela bolečine delati. Šel je k zdravniku in je dovolil, da se mu kroglica izreže. Rekel je, da ga je samo takrat zbolelo, ko mu jo je zdravnik preč rezal, kajti v 63 letih se je čisto z mesom zrastle. Rana se je kmalu zacelila. Na stare dni je mož zopet lahko svobodno gibal z glavo. Kroglo pa je nosil vedno v žepu soboj. Bila je iz sekanega svinca in precej debela.

Tujci.

24. avgusta:

Evropa: Nadškof J. Samassa iz Erlave. — Neuman iz Mainca. — Pečnik iz Reke. — Szmezsanyi iz Erlave.

Pri Slonu: Mavec iz Gradca. — Felber iz Kranja. — grof Jensen iz Bleda. — Frankenberger iz Dunaja. — Novak iz Kočevja. — Bold iz Kranja. — Fröhlich iz Dunaja.

Pri Malici: Kristar iz Dunaja. — Bühm iz Novega mesta. — Balf iz Reke. — Twerdy iz Dunaja. — pl. Jenny iz Gorice.

Pri Zamorci: Arch iz Ljubljano. — Artel iz Kranja.

Tržne cene

▼ Ljubljani 25. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — reš 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 2 gld. — 95 kr.; ajda 6 gld. 80 kr.; — pros 5 gld. 36 kr.; — koruza 6 gold. — kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — maas — gld. 85 kr.; — špeh frišen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 73 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 25. avgusta.

(Iz virno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	80
Zlata renta	74	98
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	83½	—
Kreditne akcije	185	25
London	120	25
Napol.	9	64½
C. kr. cekini	5	72½
Srebro	105	40
Državne marke	59	10

Vzame se takoj

učenec

pod 16 let star v Petkovo štacuno različnega blaga v Veliki Nedelji. (217-3)

C. kr. priv.

Water-closeti

fabrike Epstein & Comp. na Dunaji.

Nova konstrukcija, vse sedanje presegajoča.

Popolnem brez vlaka in smradu.

Postavi jih vsakdo prav lahko, in se na vsak dosedanj kraj brez ovir lahko postavi.

Closeti dajo ta izredni dobiček, da se njih spodnji del (iztočna cev) naj bode ustje žebū, kjer hoče, lahko na vsako stran zasuje in se štirjaska globoka skleda — lahko ob enem praktično porabi kot lijak ali pa pisoir.

Edina zaloga za Kranjsko

pri

Jos. Stadlerju,

kleparju v Ljubljani,

črevljarska ulica št. 4 nova, zraven modne trgovine A. J. Fischerja, poleg Hradskega mostu,

kjer se tudi vsa kleparska stavbena in galanterijska dela, kakor tudi krivanje streh in zvonikov po najnovejših sistemih in s poročtvom solidno in prav ceno vrše. (218-2)

Prodaja posestva.

V živem, obljudenem trgu

Mengišu,

okraj Kamnik na Kranjskem, se gospodarsko posestvo s poslopji za stanovanje in gospodarstvo, 7 oravov njiv, 3½ orala travnikov in vrtov iz proste roke prodaja.

Natančneje poroča gospod J. Dobrin, Ljubljana, gledališke ulice št. 45. (215-3)

Vsem bolnikom, kateri bi v prav kratkem času bili radi rešeni od svojega trpljenja po tisočkrat dobro se izkazavšim zdravljem, se branje slavne, v 68 natisih izšle, 500 strani močne knjige: Dr. Airy's Naturheilmethode ne more dosti priporočati. Cena 60 kr. avst. velj. dobiva se po vsakej knjigarni, ali pa proti pošiljanju 12 pism. mark po 5 kr. tudi direktno od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig. Spričevala, katerih je v knjigi veliko tiskanih, so porok temu, da njih ne bode nezadovoljen položil te ilustrirane knjigo iz rok. Vspehi govoré! (330-19)

Prsni katar se urno odpravi.

Najnovejša

javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabrike sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. Katar je bil uže pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo. Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikihih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsni bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

Karl Bergmüller, inženjer,

Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirji. (187-7)

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli,

lekarna pri „angelju varhu“ na dunajske cesti.